Referendum

Danas će se u Švicarskoj održati referendum kako bi se građani odlučili da li će krave zadržati svoje dostojanstvo zadržavajući svoje rogove. Akcija gospodina Capule je trajala predviđenih 18 mjeseci za koje je vrijeme prikupio 119.626 potpisa. Prema navodu tiskovina neizvjesno je da li će referendum uspjeti. Koja je poruka Lijepoj našoj?

Švicarska je od Napoleonovog osvajanja uspostavila sustav koji ju danas s pravom smatramo, ocjenjujemo, kao najdemokratskiji sustav. Objektivno Švicarska je zemlja bez značajnijih prirodnih bogatstava. Iz povijesti je poznato da su mnogi švicarci prodavali svoje usluge kao profesionalni vojnici. Švicarska garda u Vatikanu samo je najpoznatiji primjer njihove profesije iz povijesti. Oskudni resursi su rezultirali uspostavom sustava uzajamnog osiguranja koji danas prepoznajemo kao osiguravateljnu industriju. Gorštaci su cijenili svoju slobodu u što su se mogli uvjeriti Hasburgovci koji su ih htjeli pokoriti. Zemlja triju nacionalnosti je putem kantonalne organizacije uspjela postati najrazvijenija zemlja svijeta koja je iznjedrila švicarski franak čije kretanje tečaja indikativno pokazuje stanje svjetskog poslovnog ciklusa. Bankarstvo, farmaceutska industrija, prehrambena industrija, turizam, itd. poznati su diljem svijeta. Švicarsku je Lenjin uvrstio u privilegirane nacije, zemlje, u društvu s Belgijom, Nizozemskom, Švedskom, itd. One su to postale samo zato što su male i tu činjenicu odredile kao razvojni resurs. Današnja globalizacija je započela u malim, po broju stanovnika i/ili površini, i otvorenim zemljama koje su svoj razvoj temeljile na izvoznoj orijentaciji, s jedne strane, i, s druge strane, razvoju svog gospodarstva u određenim područjima gospodarske aktivnosti.

Da bi Švicarska kao mala i brdovita zemlja mogla funkcionirati morala se je ustaviti na način da budu svi ravnopravni i da niti jedna nacije ne dođe u poziciju majoriteta; situaciju kako bi se nametnula ostalim nacijama. Tako su Francuzi, Nijemci i Talijani, uz autohtono stanovništvo, uspostavili skladan odnos. Ne treba gubiti iz vida da su tijekom povijesti ta tri naroda često ratovima pokušavala se nametnuti se jedna drugoj.

Temelj demokratskog sustava Švicarske je u institutu referenduma. Tako je vlast u službi svojih građana u najpotpunijem smislu te riječi. Svjesni su da demokracija nije savršen sustav ali nema boljeg sustava pa demokratski sustav brane mogućnošću i pravom njezinih građana da o svim pitanjima za koje građani imaju interesa odlučuju neposrednim izjašnjavanjem. Tako je to ovaj put s kravljim rogovima.

Zašto je referendum važan?

U prvom redu referendum i mogućnost građana da nametnu referendum snažan je osigurač da vlast ne zloupotrijebi svoj položaj u procesu odlučivanja o relevantnim pitanjima. Tako nije moguće donijeti nove poreze ako se s tim s suglase građani. Kratko rečeno, ništa nije moguće donijeti bez volje i podrške građana. Samo da podsjetim švicarski su na referendumu odbili prihvatiti temeljni dohodak. (Temeljni dohodak u osnovi znači da bi svaki građanin, bez obzira da li radi, imao pravo na stanoviti dohodak koji bi plaćali zaposleni porezni obveznici.) U lIjepoj našoj nema šanse da ne građani na referendumu glasali za uvođenje temeljnog dohotka Â s impresivnim rezultatom. U Švicarskoj nije. Znači li to da u Lijepoj našoj nije moguće postići demokratske standarde? Ja osobno mislim da su hrvatski građani spremni prihvatiti odgovornost demokratskog odlučivanja, a referendum bi prošao jer građani ne vjeruju političkoj i svakoj drugoj vlasti. Dovoljno je pogledati tiskovine u zadnjih tjedan dana da se spozna u kakvom institucionalnom uvjetu živimo. Na ovim stranicama je u tom smislu dovoljno pogledati dokumentaciju „Zaprešić kao slučaj“. Pismeno sam obavještavao gradonačelnika grada Zaprešića Željka Turka, predsjednike vlade, državne odvjetnike, ministre obrazovanja i mnoge saborske zastupnike te druge relevantne čimbenike, ali reakcije, bar za sada, nije bilo. Problemi i bezakonje ostaju vertikala funkcioniranja Visoke poslovne škole „Baltazar Adam Krčelić“. Nije to usamljen slučaj. Takvih slučajeva ima mnogo. Sudac Kolakušić pokreće kampanju i vjerojatno će osnovati političku stranku koja će imati za cilj da se zakonodavstvo i pravosuđe organiziraju primjereno demokratskim načelima. Pitam vas dragi čitatelju da li vjerujete da bi se „Zaprešić kao slučaj“ mogao dogoditi u Švicarskoj i trajati više od deset godina. Osim toga pričamo kako smo katolička zemlja a institute kao što je Mojsije zakonodavac, uloga i položaj sudaca u Starom zavjetu, pomazanje vladara kako bi ih Bog prosvijetlio u donošenju presudnih odluka, i konačno učitelj Isus Krist čiji nauk svjedočimo u Novom zavjetu. Prema tome, problem Lijepe naše nije u mentalnom i svakom drugom ograničenju hrvatskih građana da žive u demokratskom ozračuju. Problem je hrvatskih građana što su svjesni da ne funkcionira demokratski sustav, a javne osobe nisu javne osobe kako ih pretpostavlja demokratski sustav. Sjetimo se simbolike zašto su vladari pomazani.

Političari dvoje da li hrvatski građani imaju dovoljno demokratskog kapaciteta. U tom je smislu dovoljno podsjetiti da se je Zakon o referendumu mijenjao kako bi uspio referendum o prihvaćanju ulaska Lijepe naše u punopravno članstvo u Europsku uniju. Visok broj potpisa koje moraju skupiti inicijatori referendumskog pitanja kazuje kako političari ne vjeruju, možda se i boje – sic!, svojim građanima koji su ih izabrali na odgovorne dužnosti. Švicarska je po broju stanovnika je nebitno veća od Hrvatske zemlje, ali je za referendum bilo potrebno manje od dvjesto tisuća potpisa. Â U Švicarskoj političari smatraju da je mišljenje građana presudno za svaku politiku Švicarske; u Hrvatskoj ne.

Ukoliko sam u krivu i hrvatski građani nemaju dovoljno demokratskog kapaciteta tada to

moramo jasno i javno reći i uspostaviti sustav koji je primjeren sposobnostima hrvatskih građana. Ako je to apsolutizam, diktatura ili ne znam što, tada otvorimo raspravu kako postojeći sustav što bezbolnije pretočiti u željeni model organizacije hrvatskog društva. Tzv. samoupravni socijalizam smo napustili i restaurirali kapitalistički sustav na način copy paste. To se je pokazalo tragičnim, a posljedica tog i takvog pristupa je rezultiralo tragičnim modelom privatizacije. U bankarskom sustavu smo također učinili mnoge nerazumne stvari. Nakon rata nismo smanjili proračunske rashode što nas svrstava u red „slučajeva“. Ovim nije izvršena evidencija naših gluposti već su tek naznačene one koje su danas glavna prepreka razumnoj koncepciji i strategiji razvoja hrvatskog društva. Prepisivanje je loša praksa jer sugerira da je svaka bolest ista. Takva dijagnoza sugerira istu terapiju a kako je dijagnoza kriva terapija dodatno povećava ugroženost bolesnikova zdravlja. To je razumljivo, ali se toga ustrajno držimo.

Svaka čast švicarskim građanima. Nije čudno da je švicarski pasoš, putovnica, najpoželjnija na ovoj našoj plavo-zelenoj planeti.

Na kraju nije bitno da li će referendum o kravljim rogovima proći. Bitno je da se uvažava mišljenje i preferencije građana poznat u javnim financijama kao problem slobodnog jahača.